

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare

Nr. 21650/2021

Domnului Gabriel Gîrniță

*Președinte al Federației Sindicatelor Democratice din România
Str. Inginer Anghel Saligny nr. 8, et. 3
Sector 1
Municipiul București*

[email: office.fedr@gmail.com]

Stimate Domnule Președinte Gabriel Gîrniță,

Petiția dumneavoastră, prin care solicitați implicarea activă a Avocatului Poporului în controlul de constituționalitate a *Propunerii legislative privind stabilirea unor măsuri în domeniul sanitar, pe perioada stării de alertă, pentru personalul din cadrul unor unități publice și private (L454/2021)*, a fost înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu **nr. 21650 din 27 octombrie 2021**.

Față de solicitarea formulată, vă transmitem anexat prezentei documentul cuprinzând argumentele care fundamentează decizia Avocatului Poporului în privința aspectelor sesizate.

Șef serviciu contencios,

Emma Furtoi

Doamnei Renate Weber

Avocatul Poporului

Notă

privind propunerea soluționării petiției nr. 21650 din 27 octombrie 2021

1. Obiectul petiției

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 21650 din 27 octombrie 2021, domnul Gabriel Gîrniță, Președinte al Federației Sindicatelor Democratice din România, solicită implicarea activă a Avocatului Poporului în controlul de constituționalitate a **Propunerii legislative privind stabilirea unor măsuri în domeniul sanitar, pe perioada stării de alertă, pentru personalul din cadrul unor unități publice și private (înregistrat ca L454/2021 la Senat și PLX 545/2021 la Camera Deputaților)** și eliminarea angajaților Ministerului Afacerilor Interne din textul acestui proiect de lege.

Ca argumente invocate de autorul petiției reținem că prin acest proiect se forțează limitarea drepturilor și libertăților persoanelor, angajate în sistemul public și privat, inducându-se ideea că doar vaccinarea împotriva virusului SARS-CoV-2 poate limita răspândirea noului coronavirus, deși dreptul la muncă este garantat de Constituție și Codul muncii, iar conform principiilor democratice ce stau la baza unei societăți, fiecare cetățean are dreptul de a alege cu privire la un act medical ce privește propria persoană.

De asemenea, autorul petiției menționează, cu titlu exemplificativ, că din datele pe care MAI le-a făcut publice, nivelul de vaccinare în rândul angajaților este de aproximativ 40%, dintr-un efectiv de 127000. Din acești 127000 angajați MAI, aproximativ 80000 sunt lucrători operativi în diverse arme aflate în subordinea ministerului (poliție, poliție de frontieră, imigrări, jandarmerie, pompieri), structuri implicate activ în combaterea răspândirii noului coronavirus în ultimii 2 ani de zile. Dacă din cei 80000 de angajați operativi care pot desfășura activități de prevenire și combatere a SARS-CoV-2 este scăzut procentul de 60% nevaccinați și 25% deficit real de cadre, se constată că rămân efectiv în teren pentru a desfășura activitățile specifice prevăzute de lege, doar 12000-15000 angajați împărțiți pe 5 arme (IGPR, IGPF, IGI, IGSU, Jandarmerie), efective care chiar dacă vor fi suplimentate cu oamenii vaccinați, rămași prin birouri (neoperativi), tot nu vor putea desfășura prerogativele legale pentru asigurarea siguranței naționale. Acest lucru, înseamnă pentru ordinea publică și siguranța națională închiderea cu totul a unor unități/subunități de poliție/jandarmerie/pompieri, nemaivând cine să se prezinte la muncă dacă angajații vor fi trimiși 30 de zile acasă pentru că nu au vaccin, mai ales în contextul în care și în aceste momente se lucrează în sistem de avarie.

2. Analiza aspectelor sesizate de petent

Față de sesizarea formulată menționăm că, **toate problemele semnalate sunt în atenția Avocatului Poporului, care efectuează demersuri menite să asigure respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor, de către autoritățile publice.** În acest sens, Avocatul Poporului a sesizat prim-ministrului, ministrului interimar al sănătății, ministrului muncii și protecției sociale și Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități – din cadrul Senatului României – faptul că, în opinia sa, soluțiile legislative prevăzute în două proiecte de acte normative aflate în proces legislativ reprezintă **măsuri restrictive privind exercițiul dreptului la muncă, al egalității în drepturi și al asigurării măsurilor de protecție socială, măsuri lipsite de proporționalitate și inadecvate scopului urmărit.** Analiza Avocatului Poporului a avut în vedere **a) Proiectul de Lege privind stabilirea unor măsuri în domeniul sanitar, pe perioada stării de alertă, pentru personalul din cadrul unor unități publice și private (respins de Senat), b) Proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, reglementând condiționarea exercitării dreptului la**

muncă al personalului care își desfășoară activitatea în cadrul unităților sanitare publice sau private și al centrelor rezidențiale, de obținerea certificatului digital al UE privind COVID-19).

Răspunsurile ministerelor sesizate pot fi consultate pe site-ul instituției Avocatul Poporului <https://avp.ro/index.php/2021/10/28/noutati/>.

În primul rând, potrivit art. 53 alin. (1) din Constituția României, restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți poate fi făcută numai prin lege. Anul trecut, în contextul pandemiei, Curtea Constituțională a emis mai multe decizii în care a precizat clar și ferm că **o asemenea restrângere se poate face numai prin lege, ca act normativ aprobat de Parlament**, nu prin ordonanțe de urgență sau acte administrative. Așadar, Ordonanța de urgență de modificare a Legii nr. 55/2020, va fi neconstituțională.

În al doilea rând, conținutul actelor normative aflate în stadiul de proiect este total inadecvat, din următoarele considerente:

- (i) potrivit datelor oficiale furnizate, numărul persoanelor vaccinate în România este, de 5.353.033 (la data de 28 septembrie 2021);
- (ii) în urma zecilor de anchete și vizite realizate de instituția Avocatul Poporului atât în centre rezidențiale, în cămine de bătrâni, în centre de plasament, în centre de recuperare, dar și în unități sanitare, s-a constatat un mare deficit de personal în aceste instituții;
- (iii) costurile testelor RT-PCR sau al testelor antigen rapid sunt foarte ridicate raportat la puterea de cumpărare a cetățenilor;
- (iv) statul nu a intervenit, ca în cazul altor state din Uniunea Europeană, în vederea creării cadrului legal pentru plafonarea prețului testelor de o manieră care să faciliteze cetățenilor accesul la efectuarea acestora, ca măsură de protecție anti-COVID.

În aceste condiții, în adresele formulate către autoritățile competente, Avocatul Poporului a arătat că soluțiile legislative menționate mai sus, în forma propusă, sunt de natură să aducă atingere următoarelor prevederi constituționale:

✓ ***Dreptul la muncă și protecția socială a muncii***, consacrat de art. 41 din Constituție, în privința căruia reținem că este un drept complex, ce implică diferite aspecte, libertatea alegerii profesiei și a locului de muncă reprezentând numai unele dintre componentele acestui drept. Astfel, odată dobândit un loc de muncă, acesta trebuie să se bucure de o serie de garanții care să-i asigure stabilitatea, neputând fi de conceput că prevederile constituționale ar asigura libertatea de a obține un loc de muncă, dar nu și garantarea păstrării acestuia, cu respectarea, evidentă, a condițiilor și limitelor constituționale. Normele legale care condiționează prezența la locul de muncă de un motiv aleatoriu, cum ar fi plata pentru efectuarea unui test pentru depistarea infecției cu virusul SARS-CoV-2, apar ca fiind neconstituționale. Prin instituirea obligației de plată a testelor pentru depistarea infecției cu virusul SARS-CoV-2 se înlătură obligația constituțională a statului de a asigura reale garanții cu privire la care instanța de contencios constituțional a statuat că acestea vizează reglementarea legală a raporturilor de muncă, asigurarea stabilității acestora, a drepturilor și obligațiilor angajatorilor și ale angajaților, ele având menirea să asigure desfășurarea raporturilor juridice de muncă într-un cadru legal, judicios și echitabil, apărarea deopotrivă a intereselor legitime, atât ale angajatorilor, cât și ale salariaților (Decizia nr. 506/2005).

Plata testelor pentru depistarea infecției cu virusul SARS-CoV-2 ajunge să fie oneroasă pentru un angajat și poate conduce la un dezechilibru din punct de vedere financiar, din cauza reducerii indirecte a salariului. Dreptul la muncă, inclus în categoria drepturilor fundamentale ale omului, consacrat ca atare de Constituție, are printre componentele sale și dreptul la salariu și reprezintă contraprestația angajatorului în raport cu munca prestată de către angajat în baza unor raporturi de muncă. Întrucât dreptul la salariu este corolarul unui drept constituțional, și anume dreptul la muncă, diminuarea sa se constituie într-o veritabilă restrângere a exercițiului dreptului la muncă. O atare măsură se poate realiza numai în condițiile strict și limitativ prevăzute de art. 53 din Constituție. Pentru ca restrângerea menționată să poată fi justificată, trebuie întrunite, în mod cumulativ, cerințele expres prevăzute de art. 53 din Constituție (Decizia nr. 872/2010).

✓ **Interzicerea discriminării pe criterii de avere**, prevăzută în art. 16 alin. (1) și art. 4 din Constituție. Apreciem că soluțiile legislative propuse nu corespund exigențelor constituționale care interzic discriminarea pe criterii socio-economice. Diferența care se realizează între persoanele vaccinate împotriva COVID-19, act medical realizat în mod gratuit, și cei nevaccinați, care sunt obligați să suporte costul testelor COVID-19, nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. Nu este de neglijat faptul că persoanele vulnerabile, atât cele cu venituri modeste, cât și cele fără venituri au fost afectate în mod disproporționat de criza provocată de pandemie, context în care aceste persoane sunt expuse unui pericol mare de discriminare financiară pentru că nu au posibilitatea de a face teste gratuite, în condițiile în care statul oferă gratuit cetățenilor vaccinuri împotriva COVID-19, dar nu și testare gratuită. Or, persoanele care nu pot să fie vaccinate sau nu doresc, deoarece vaccinarea împotriva COVID-19 nu este obligatorie, sunt discriminate față de cele care s-au vaccinat gratuit. Persoanele nevaccinate trebuie adesea să plătească prețuri ridicate pentru testele COVID-19, ceea ce face această **opțiune imposibilă pentru unii și comportă riscul de a crea discriminare pe motivul statutului socioeconomic**. În acest sens este și **Rezoluția Parlamentului European din 29 aprilie 2021 referitoare la accesibilitatea și prețul abordabil al testelor de COVID-19 (2021/2654(RSP)) - P9_TA(2021)0162**.

3. Propuneri

Având în vedere cele expuse, propunem formularea unui răspuns către autorul petiției, în sensul celor de mai sus.

